

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

ויחי

אור

דקה של איפוק ומחשבה מצילה חיים:

בראשית פרק מט (ג) רְאוּבֵן בְּכָרִי אֶתָּה כָּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יִתֵּךְ שָׂאת וְיִתֵּךְ עֵז: (ד) פָּחַז כַּמִּים אֶל־תּוֹתֵר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבִי אָבִיךָ אִזְ חֲלָלָתָ יְצוּעֵי עַלְתָּ: (ח) יְהוּדָה אֶתָּה יוֹדֵךְ אֶחִיךָ יָדֶךָ בְּעֶרְףְּ אִבִּיךָ וְשִׁתְּחוּוֹ לְךָ בְּנֵי אָבִיךָ:

שאלות:

א. הו"ל אומרים יעקב אומר לראובן שהוא בכור וראשית אונו יתר שאת ויתר עוז, הכוונה בזה שהיה ראוי לקבל את שלושת המתנות ראשית אוני זו בכורה, יתר שאת זו כהונה שמקבל כ"ד מתנות, ויתר עוז זו מלכות, והפסיד את שלושתן בגלל שפחז כמים ונכשל במה שבלבל יצועי אביו, מדוע כזה עונש על כישלון אהד? ב. עוד יש לשאול יהודה זוכה למלכות בגלל שהודה במעשה תמר ולכן ישתחוו לך בני אביך, הרי הקב"ה משלם לאדם מידה כנגד מידה וכיצד שייך לקבל כשכר את המלכות בגלל שהודה?

הדרך שרבים נכשלים בה:

הנה אנו עדים למציאות שפעמים רבות שהאדם נתקף בבולמוס של תאוות נקמה וכעס להעליב אדם שפגע בו, כמו כן פעמים שהוא נתקף בחמדת הכבוד או רדיפת הממון ותיכף עושה כל אשר לאל ידו לעשות מבלי להתבונן בתוצאות של מעשיו, ופעמים שדבר זה קורה גם בבית בין בני הזוג עם בני ביתו או בעבודתו או במקצועו שהאדם משתוקק להגיב ולהשיב ולהתקוף בהריפות ובמהירות להראות את כוחו וחכמתו וצדקתו, אולם דרך זו מוטעית ואף נוחלת בדרך כלל כישלונות בהיות שלא שקל בפלס המאזניים את דבריו או מעשיו ומה ההשלכות של הדברים ומתמלא חרטה שחבל שכך דיבר או עשה, אך כבר מאוחר כי את הנעשה אין להשיב והנזק כבר נוצר וקשה לתקנו, אולם כאשר האדם יהיה מתון ושוקל בפלס את דבריו ומעשיו ואינו נמהר לעשות את העולה על רוחו אלא אם כן בחן הדברים מכל ההיבטים בדרך כלל הוא מצליח כאשר נלמד מפרשתנו.

מעשה בשידוך הרב איגרא הפסיד גאון בגלל הפזיזות:

מעשה בגביר גדול שחיפש בן תורה אמיתי לבתו והיה הגביר מכתת רגליו מיישיבה לישיבה עד שמצא בחור להפליא מתמיד עצום ולקחו להתנן. מספרים שבמסיבת האירוסין בין הבחור משולם איגרא לבת הגביר קבל החתן קפה לשתיה דבר שהיה חדש ומאוד יקר, אולם מכיון שהיה הרב איגרא מונח כולו בתורה לא ידע כיצד שותים את הקפה, ובהיות שהניחו לפניו את אבקת הקפה וכן סוכר ומים רותחים חשב עם עצמו כיצד ינהג כי לא נעים לו לשאול, והחליט שלפי התורה יש להקדים אכילה ואח"כ שתיה ולכן לקח את אבקת הקפה והתחיל לאכול

ואח"כ אכל את הסוכר ולאחר מכן שתה את המים, כשראו זאת הכלה ואביה נכחלו בטוחים היו שהתנם זה אינו מן היישוב כיצד אינו יודע אפילו איך לשתות קפה, וביטלו את השידוך, לימים מצא הגביר בחור ישיבה עילוי ומתמיד לבתו. מיטב הרבנים וראשי הישיבות הזומנו להתנות בת הגביר כאשר הגאון הרב הגדול בעל מסורת הש"ס מתכבד לסדר את הקידושין. הגיע זמן החופה והגאון הגדול עדיין לא הגיע לסדר את הקידושין נסע הגביר אבי הכלה במרכבתו להובילו אל החופה. אותה שעה ישב הגאון הגדול בביתו שקוע במכתב מעמיק שהעסיק את ראשו ולא נתן לו מנוחה. כאשר ראה את הגביר התנצל בפניו על אשר נשתחה מלהגיע אל החופה וביאר לו שזה עתה קבל מכתב מאברך יקר שנועד לגדולות שהשכיל להפריך את פסק בית דינו בענין עגונה מכתב זה מעסיק אותו מאד באשר חידש בו האברך חידושים נפלאים שלא עלו בדעתו וכדעת שאר הדיינים. הגביר התעניין לדעת מי הוא האברך הגדול שנועד לגדולות שכבוד הגאון הגדול המרא דאתרא מדבר עליו בסילודין. משולם איגרא אמר הגאון הגדול. כששמע הגביר את השם יוצא מפיו של הרב הגאון נפל על הכסא מתעלף הרב נחרד לשלומו של הגביר ולא הבין מה גרם לגביר לקבל הלישות דעת ביום התנות בתו ושמתת לבו. לאחר שהעירו אותו הסביר הגביר זה היה ההתנן הראשון של בתו וביטלנו עמו את השידוך כאשר חשבנו שאינו מיושב וסיפר לו המעשה עם הקפה, הרב תמה ואמר לו עם רבי משולם איגרא ביטלת שידוך ראוי שתתעלף פעם נוספת, אם לא היית נוהג בפזיזות היית זוכה בגדול הדור.

כיצד במעשה אחד מאבד שלושה כתרם

ובזה נבוא לביאור פרשתנו כתב בפרש"י לבאר מדוע הפסיד את שלושת המתנות, בפרשת ויחי פרק מט פסוק ג וז"ל ומי גרם לך להפסיד כל אלה: (ד) פחז כמים – הפחז והבהלה אשר מהרת להראות בעסקך, כמים הללו הממהרים למרוצתם, לכך אל תותר – אל תתרבה ליטול כל היתרות הללו שהיו ראויות לך עכ"ל: ופ"ב הרד"ק שם אמר לו היית ראוי שיהיה לך יתר שאת ויתר עוז לולי שהטאת הטא גדול, זהו שאמר פחז כמים, קלות ומהירות היה לך כמו המים הנגרים כן מהרת לעשות תאותך ונבר יצרך עליך ולא עמדת לפניו ולא התבוננת בעצמך כי עון גדול הוא, לפיכך אל תותר, לא יהיה לך

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירוני

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

וַיֵּצֵא שְׂאוֹל לְקִרְאָתוֹ לְבָרְכוֹ: (יא) וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל מַה עֲשִׂיתָ וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל כִּי־רָאִיתִי כִּי־נִפְץ הָעַם מֵעָלַי וְאַתָּה לֹא־בָאתָ לְמוֹעֵד הַיָּמִים וּפְלִשְׁתִּים נֹאֲפִים מְכַמְשׁ: (יב) וַאֲמַר עֲתָה יָרְדוּ פְלִשְׁתִּים אֵלַי הַגִּלְגָּל וּפְנֵי יָקוֹק לֹא חָלִיתִי וְאַתָּה אֲפַק וְאַעֲלֶה הָעֵלָה: (יג) וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל־שְׂאוֹל נִסְפַלְתָּ לֹא שְׂמַרְתָּ אֶת־מִצְוֹת יָקוֹק אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר צִוָּךְ כִּי עָתָה תִּלְכִּין יָקוֹק אֶת־מַמְלַכְתְּךָ אֶל־יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם: (יד) וְעֲתָה מִמְּלַכְתְּךָ לֹא־תִקְוִים בְּקִשׁ יָקוֹק לֹא אִישׁ כְּלָבָו וַיֵּצֵאוּ יָקוֹק לְנָגִיד עַל־עַמּוֹ כִּי לֹא שְׂמַרְתָּ אֶת אֲשֶׁר־צִוָּךְ יָקוֹק:

ויש לשאול כיצד יתכן שבגלל שהקריב את הקורבנות בעצמו ולא שמואל הפסיד את מלכותו ובפרט שהוא המתין לו שבעה ימים כאשר שמואל אמר לו? אולם כתב הגר"ח שמו"לביץ זצ"ל דוגמה לכך אפשר למצוא אצל שאול המלך בחיר ה' איך חטא זה לא נמחל לו והוא איבד את המלוכה מדוע הלא גם דוד חטא ונמחל לו? אלא היא הנותנת על חטא אפשר לחזור בתשובה אפשר למחוק אותו ע"י מחילה, אבל מידה רעה תכונה לא מתאימה אין לה תקנה מי שעלול לאבד את שיקול דעתו מתוך לחץ אינו ראוי להיות מלך בישראל, לכן הכריע החסרון הזה אצל שאול וגם אצל ראובן, אמנם אין כאן חטא אבל למלכות וכהונה דרושות תכונות מיוחדות שראובן ושאוול לא הצטיינו בהם במידה הדרושה, וסופו של שאול יוכיח גם החטא שלאחריו שלא הרג את אגג מלך עמלק כפי שנצטווה קרה מאותה סיבה משום שלא עמד בלחץ הוא אמר לשמואל שם פו כד כי יראתי את העם ואשמע בקולם, זו היתה הסיבה שלא הועילה לו החרטה שלו, על חטא אפשר לעשות תשובה כמו שעשה דוד המלך, אבל אם יש לאדם תכונה לקויה מה שייך להתחרט.

הנהגת משה רבנו במתינות:

לעומת זה מלמדנו משה רבנו עד כמה חובת האדם לנהוג במתינות, כתוב בשמות פ"ז (ח) וַיָּבֹא עִמְלֶק וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל בְּרַפְדִּים: (ט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה שְׁבַעַת יָמִים בְּחַרְלָנוּ אֲנִשִּׁים וְצָא הַלָּחֶם בְּעִמְלֶק מִחַר אֲנָכִי נִצַּב עַל־רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמִפֶּה הָאֱלֹהִים בִּידֵי: ויש לשאול מדוע משה אמר מחר ולא היום? ובאמת חז"ל הרגישו בזה וכתבו במכילתא דרבי ישמעאל בא מסכתא דפסחא פרשה יח יש מחר עכשיו ויש מחר לאחר זמן: מחר אנכי נצב (שמות יז ט) הרי מחר עכשיו.

אולם אפשר לומר שמשנה רבנו מלמדנו שצריך להיות מתון ולישון על זה לילה כי רק אז הדבר נעשה במחשבה. ואכן כך גם נהג משה רבנו עם קרח, כתוב במדבר פרשת קרח פרק טז (ה) וַיִּדְבֹר אֶל־קִרְחָה וְאֶל־פְּלִעְדָתָהּ לֵאמֹר בְּקֹר וַיִּדְעַ יָקוֹק אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ וְאֶת־הַקְּדוֹשׁ וְהַקְּרִיב

יתרון על אחיך: וכן כתב בתולדות יצחק שם פחו כמים אל תותר וכו' באמרו פחו כמים אמר שאבד המלוכה, שהמלך צריך מתון ועצה לכל מעשיו. וכ"כ הכלי יקר שם ראובן בכורי אתה וגו'. אמנם פחו כמים אל תותר, כי מלך במשפט יעמיד ארץ וכל שופט צריך להיות מתון בדבר המשפט, ואתה פחות כמים בכל ענייניך, ופחו היינו המחירות, על כן אין אתה ראוי לקבל יתרון המלוכה. מתבאר מדבריהם כי פחו הוא מלשון פזיזות שפועל בלי מחשבה אלא במהירות ולא במתינות הפך מלך שצריך להיות מתון כי על פיו ישק כל דבר. אולם עדיין צריך להבין מה חומרת הפעולה הזו שמאבד את כל המתנות, ובפרט שלא חטא כמאמר חז"ל?

המלכות הוא שלטון על המידות

אולם נראה להוסיף ביאור כי מידת הפזיזות נובעת מחוסר שלטון על יצריו של האדם שאינו יכול להתאפק ולהיות מתון ושקול במעשיו ובדיבורו, וזה הפך המלכות שהוא מלשון שלטון על כל תכונתו ומידותיו ולא ההפך, נמצא שאין ענישה על מעשה הפזיזות שהיפך משכבי אביו בהיות ועשה תשובה, אולם חשף את תכונתו שאין לו את הכוח והכלים לשלוט על מידותיו ויצריו ופועל בפזיזות ממילא לא שייך להיות מלך ולקבל את שלושת המתנות. לעומת זה מעשה ההודאה של יהודה באותו מעמד שכינס את בית הדין לדון את תמר כלתו ודנו אותה בשריפה, והנה היא שולחת ואומרת הכר נא את המטה והפתיל למי שהם שייכים לו אני הרה, באותם רגעים הועמד יהודה בניסיון עצום אם יגלה את האמת הרי אין ביוזון גדול מזה קבל עם ועדה להודות על מעשה שלא ראוי לעשותו, מאידך יכול להעלים עין מדבריה להשאיר את הפסק בעינו ויוציאו אותה לשריפה ולא יתבייש, וזה מבחן שלטון האדם על מידותיו האם מסוגל להודות על האמת על חשבון ביוזנו ובלבד שהצדק יצא לאור או נכנע ליצרו ולאחבת עצמו ומתעלם מהאמת, אדם שמסוגל להודות על כשלונו בפני הרבים הוא מלך ששולט בעצמו ובו תכונות הראוי למלך ולכן זכה למלכות מידה כנגד מידה.

בגלל הפזיזות של שאול איבד המלכות:

ובזה נוכל להבין כיצד שאול איבד מלכותו, כתוב בשמואל א פרק י פסוק ח וַיִּרְדֹּת לְפָנַי הַגִּלְגָּל וְהָנַח אֲנֹכִי יָרְדֵה אֶלֶיךָ לְהַעֲלוֹת עֲלוֹת לְזִבְחַ זְבָחֵי שְׁלָמִים שְׁבַעַת יָמִים תִּזְחַל עַד־בּוֹאֵי אֶלֶיךָ וְהוֹדַעְתִּי לְךָ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה: עוד כתוב בשמואל א פרק יג (ח) וַיִּזְחַל וַיִּזְחַל שְׁבַעַת יָמִים לְמוֹעֵד אֲשֶׁר שְׂמוּאֵל וְלֹא־בָא שְׂמוּאֵל הַגִּלְגָּל וַיִּפֹּץ הָעַם מֵעָלָיו: (ט) וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל הֲגִשּׁוּ אֵלַי הָעֵלָה וְהַשְׁלָמִים וַיַּעַל הָעֵלָה: (י) וַיְהִי כִכְלָתוֹ לְהַעֲלוֹת הָעֵלָה וְהָנַח שְׂמוּאֵל בָּא

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

השידוך של הסטייפלר כיצד זכתה אשתו בגלל המתנות:

מאידיך מספרים כאשר מרן הסטייפלר נפגש לראשונה עם אשתו אחותו של החזו"א נרדם בפגישה ולא דיבר עמה מאומה, נגשה האשה לאחיה החזו"א וסיפרה לו היתכן שכך ינהג חתן בפגישה הראשונה, אמר לה החזו"א שהוא יברר את הדבר, בירר החזו"א ונודע לו שהקה"י נסע ברכבת לפגישה במשך שלשים שעות ויען שלא ידע אם הכסאות ברכבת יש בהם איסור שעטנז או לא עמד במשך כל הנסיעה שלושים שעות רצופות, אין זה פלא אם כך שנרדם בפגישה, ולכן הכריע החזו"א שונה שידוך מיוחד והתחתנו, אולם אשה רגילה לא היתה מבררת את סיבת תרדמת חתנה בעת הפגישה, אלא היתה מסיקה היא בפזיזות מסקנות בעצמה שזה לא בשבילה וממילא היתה מפסידה את יעודה להיות אשת חבר לקה"י, כך שבגלל המתנות זכתה להיות אשת גדול הדור.

דברי השל"ה במידת הפזיזות והמתנות:

כתב השל"ה שער האותיות אות מ"ם – מתון א. לשון הגמרא במסכת ברכות פרק מי שמתו (כ-א), מתון מתון ארבע מאות זוזי שו"א. זו התוכחת מוסר, היה מרגלא בפומיה דקדוש ה' אבא מורי זלה"ה (בספר יש נחלין, אזוהרת ראיית הנולד), שאל יבאל בשום מעשה הן גדול או קטן, רק ישים עצמה בלבן, ויהיה חכם רואה את הנולד, כי כל העושה בחפזון, על הרוב מקולקל, והסימן 'אמרתי בחפזי כל האדם כזב' (תהלים קטז, יא), כלומר, כשעושה מעשיו בחפזי בלי מתון, אז 'כזב', מלשון (ירמיהו טו, יח) 'היו תהיה [לי] כמו אכזב', 'אשר לא יכזבו מימיו' (ישעיהו נח, יא). ואמר הפסוק (תהלים עה, ג) 'כי אקה מועד אני מישרים אשפט', ולא דוקא משפט, אלא הוא הדין לכל הדברים אשר יעשה אותם האדם, יקה מועד, ועת וזמן לכל חפין, להתבונן עליו טרם עשותו. ונתן אבא מורי זלה"ה סימן 'בשובה ונחת תושעון' (ישעיהו ל, טו), כשעושה עניניו בנחת וחושב מחשבות טרם עשותו, זהו נושע עכ"ד. ולא דוקא מעשה, אלא הוא הדין דיבור, לא יוציא שום דבר מפיו לרעה, ואפילו לטובה, עד שיהרהר בתחילה תכליתו, ויראה את הנולד ממנו.

ג. דוד המלך ע"ה אמר (תהלים קיט, נט) 'חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדתיך'. כך אמר דוד, כל דרך שהייתי חפין לילך בה, וכל דבר שהייתי רוצה לעשות, הייתי מחשב בו בטרם שאעשנו, אם היא טובה וישרה בעיני המקום ובעיני הבריות, הייתי עושה והולך בה. ואם נראית בעיני דרך לא סלולה, הייתי מניחה והולך, לפי שכל דבר יש לו שני דרכים, ומכאן זה 'ואשיבה רגלי אל עדתיך', לעולם. על כן ידבק האדם במדה זו, ויעשנה טבע

אליו ואת אשר יבחרו ויקריב אליו: ואמרו חז"ל במדרש אנדה (בובר) במדבר פרשת קרח פרק טז סימן ה (ה) בקר ויודע ה'. ומהו בקר וידע ה', אמר משה שעת שכרות הוא ואתם שכורים, ושמוא מתוך האכילה ושתייה גבה לבם, ולכך אמרו הדברים האלו, אבל למחר כיון שיצא היין מגופם יהיה להם דעת טובה ויחזרו בהם, לכך נתן להם המתנה עד בקר, אמר להם כשם שאי אפשר בלא בקר, כך אי אפשר לישראל שלא יהיה אהרן כהן גדול שהקב"ה נתן לו הכהונה ולא אני:

ומכאן רבים אשר למדו מכאן כאשר עליהם להגיע לכלל ההלטה גורלית בכל תחומי החיים מסכמים לישון על זה לילה אחד ולא לפעול באופן ספונטני אלא להיות מתון ולחשוב היטב על כל צעדיו.

המתנות מציילה חיים:

כתב בספר הפסידים (מרגליות) סימן תרנה מעשה בכך שכבד את אביו ביותר א"ל האב אתה מכבדני בחיי תכבדני במותי אני מצוך שתלין כעסך לילה אחד ועצור רוחך שלא תדבר, לאחר פטירת אביו הלך למדינת הים והניח אשתו מעוברת והוא לא ידע ועכב בדרך ימים ושנים וכשחזר בעיר בא בלילה ועלה לחדר שאשתו היתה שם שוכבת, ושמע קולו של בחור שהיה מנשק אותה שלף חרבו ורצה להרוג שניהם וזכר מצות אביו והשיבו לתערה, שמע שאמרה לאותו בחור בנה שאצלה כבר יש שנים רבות שהלך אביך מאצלי אילו היה יודע שנולד לו בן כבר הגיע להשיא לך אשה, כששמע זה הדבר אמר פתחי לי אחותי רעיתי ברוך ה' שעצר כעסי וברוך אבי שציוני לעצור כעסי לילה אחד שלא הרגתי אותך ואת בני, ושמוחו שמחה גדולה ועשו משתה לכל העם הנמצאים ושמוחו הרבה מאד.

וכאשר ראינו אצל אחשוורוש איך החליט ברגע של כעס והרג את אשתו ואחר כך התחרט.

מעשי רצה בגלל הפזיזות:

כמו שלצערנו מפורסם בתקשורת על כמה מעשה רצה שנעשו בגלל שהיית תגובה בלי מחשבה וביוכוח על הניה מוציא אקדה ורוצה, כמו שהיה בחולון בנתניה ועוד מקומות, הרי כל בר דעת מבין שזה טעות מוחלטת בשביל ויכוח הניה לרצוח ואחר כך לשבת כל החיים בבית סוהר ואין הניה וכל מי שתשאל האם מוכן לוותר על הניה או לשבת בבית סוהר פשוט שאף אחד לא יסכים לשבת בבית סוהר, ואיך בכל זאת הדבר קורה, בגלל חוסר המתניות התגובה הספונטנית שנעשית בלי מחשבה, ואילו היה מצליח לשלום על עצמו ולעשות חושבים במוח לא היה מגיע למעשה כזה.

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

ונחת, ואל ימהר, ואז יבוא שלום, וינוח וישקוט כל ימי ממכאובות, וימצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם.

מעשה עם הגר"ח והגר"א

כמסופר על הגר"ח ואלוזין כאשר עלה בליבו לייסד עולם הישיבות בא לרבו הגר"א בהתלהבות שיש לו רעיון מיוחד להגדיל תורה לפתוח ישיבה, הגר"א שמע והשב והשיבו שלא יפתח, הגר"ח תלמידו לא הבין מדוע לא לפתוח אך קיבל את דעת רבו, כמוכן שדבר זה רדף אותו והיה חושב מה לא טוב ברעיון הזה וניסה לנתח כל הצדדים ולא מצא מה יכול להיות בעיא בדבר, כעבור שנה חזר שוב לרבו הגר"א והתנצל שהוא חייב שוב להעלות את הרעיון של פתיחת ישיבה ונימק שחשב רבות על כל צדדי הדבר ואינו מבין מה הכעיא שיש בפתיחת הישיבה, השיבו הגר"א שיפתח כעת ישיבה, שאלו הגר"ח מה השתנה כעת מבעבר שהתנגד, השיבו הגר"א בפעם הראשונה באתה אלי בהתלהבות גדולה מהרעיון ראיתי שעדיין לא השבת טוב על הדבר והשלכותיו אלא מתוך התלהבות רצית לפתוח לכן אמרתי לך לא לפתוח כי לא עושים שום דבר בפזיזות שאין סופו להצליח, אבל כעת אחרי זמן שחשבת על הדבר היטב אתה יכול לפתוח ולהצליח.

ובס' רוח חיים מהגר"ח מואלוזין זצ"ל כתב אמרתי בחפזי כל האדם כוזב. דברים הנעשים או נאמרים מתוך פזיזות גוררים את האדם אל המעות והכזב.

מופר השכל

נמצינו למדים עד כמה האדם חייב להיות מתון ולא פזיז בדיבורו ומעשיו כל שהדבר נוגע לאחרים וקשור למידותיו והובה על האדם לשקול בפלם את מעשיו ולשכול את דיבוריו בתבונה כי סוף מעשה במחשבה תחילה ועליו לשקול כל דיבור כל מעשה את כל השלכותיו והכם עיניו בראשו כיון שמעשה אחד יכול להפסיד את כל עולמו, ורמוז לכך נאמר **בשם הבעש"ט, כתיב ואבדתם מהרה**. מרמוז שצריך לאבד את הפזיזות ואת המהירות, ולזאת כל בית יהודי החולך בדרכי התורה על בני הזוג לאמין את ההנהגה הזו ולקבל על עצמם לא להגיב מיד על כל דבר אלא להיות מתונים ולמלוך ולשלוט על הדחפים הפנימיים ולחשוב לפני שמגיבים כי זו הדרך המצילה מטעויות עלבונות ופגיעות נזקים וסכנות ובה ישכון לבטח, אנו עדים לאסונות ולרצח לדוגמה בגלל ויכוח על חניה למרות שאין לי ספק כל בר דעת אילו היה עוצר לרגע וחושב על המעשה שהולך לעשות והתוצאות וההשלכות לא היה עושה, וכך הדבר בכל ענייני הבית כל החלטה לא לפעול שום דבר בפזיזות אלא להיות מתונים וחושבים ומדברים ורק לאחר מחשבה והתבוננות יעשו את הפעם שכזה ניצול מטעויות והאשמות הדריות, ורגע של איפוק וחשיבה מציל מטעויות קשות שלא ניתן לתיקון, ובה האדם שולט על מידותיו ותכונותיו ולא ההפך שמידותיו ותכונותיו שולטים עליו, והוא ההבדל בין ראובן ושמעון ולוי לבין יהודה, הם שמידותיהם שלטו עליהם איבדו את כל הגדולה והמלוכה והכבוד, וכן שאול שהיית המלוכה מיועדת לו לדורותיו הפסיד בגלל תכונה זו, לעומת זה יהודה ששלט על מידותיו זכה למלוכה. כך כל אדם כאשר יעשה חושבים תמיד כיצד להתגבר על מידותיו ותכונותיו השלילים, יזכה בזה לרוב טובה וברכה והצלחה אהבה ואחוה שלום ורעות.

בברכת שבת שלום ומבורך

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

